

รายงาน การเฝ้าระวังโรคประจำสัปดาห์

WEEKLY EPIDEMIOLOGICAL SURVEILLANCE REPORT

- สถานการณ์โรคระบบทางเดินอาหารในภาวะภัยแล้ง พ.ศ 2534

282

สาระสำคัญในฉบับ

Highlight

.....

สถานการณ์โรคระบบทางเดินอาหารในภาวะภัยแล้ง พ.ศ 2534

จากการรวบรวมบัตรรายงานผู้ป่วย (รง.506) ที่ได้รับจากโรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป โรงพยาบาลชุมชน และสถานีอนามัยทั่วประเทศ ตั้งแต่ 1 มกราคม ถึง 10 มิถุนายน 2534 พบว่า มีผู้ป่วยโรคระบบทางเดินอาหาร ได้แก่ โรคอุจจาระร่วง โรคอาหารเป็นพิษ โรคบิด และไข้เอนเทอริก จำนวน 281,093 ราย ตาย 128 ราย อัตราป่วย 499.3 ต่อประชากรแสนคน อัตราป่วยตายน้อยละ 0.045 ซึ่งมีจำนวนน้อยกว่า ปีที่แล้วในช่วงเวลาเดียวกัน (1-10 มิถุนายน 2533 จำนวน 315,908 ราย) รายงานผู้ป่วยที่ได้รับในสัปดาห์นี้ (4-10 มิถุนายน 2534) จำนวน 34,835 ราย สูงกว่าสัปดาห์ก่อน (28 พฤษภาคม-3 มิถุนายน 2534) ซึ่งได้รับรายงานผู้ป่วยเพียง 16,616 ราย

สถานการณ์โรคระบบทางเดินอาหารในภาวะภัยแล้ง พ.ศ. 2534

สถานการณ์โรคระบบทางเดินอาหาร ซึ่งกองระบาดวิทยารวบรวมจากบัตรรายงานผู้ป่วย (รง.506) ที่ได้รับจากโรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป โรงพยาบาลชุมชน และสถานอนามัยทั่วประเทศ ตั้งแต่ 1 มกราคม ถึง 10 มิถุนายน 2534 พบว่า มีผู้ป่วยด้วยโรคระบบทางเดินอาหาร ได้แก่ โรคอุจจาระร่วง โรคอาหารเป็นพิษ โรคบิด และไข้เอนเทอริค รวมทั้งสิ้น 281,093 ราย ตาย 128 ราย อัตราป่วย 499.3 ต่อประชากรแสนคน อัตราป่วยตายร้อยละ 0.045 (เปรียบเทียบผู้ป่วยเท่าที่ได้รับรายงานในช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อน (1 มกราคม-10 มิถุนายน 2533) มีจำนวน 315,908 ราย) โดยมีรายงานผู้ป่วยเท่าที่ได้รับในสัปดาห์นี้ (4-10 มิถุนายน 2534) 34,835 ราย สูงกว่าสัปดาห์ก่อน (28 พฤษภาคม-3 มิถุนายน 2534) ซึ่งได้รับรายงานผู้ป่วยเพียง 16,616 ราย สำหรับสถานการณ์ในแต่ละโรคมีดังต่อไปนี้ :-

1. โรคอุจจาระร่วง (Acute Diarrhoea)

มีรายงานผู้ป่วยทั้งหมด 240,217 ราย ตาย 116 ราย อัตราป่วย 426.7 ต่อประชากรแสนคน อัตราป่วยตายร้อยละ 0.05 เป็นผู้ป่วยในเดือนมกราคม 68,034 ราย กุมภาพันธ์ 64,079 ราย มีนาคม 60,503 ราย เมษายน 39,461 ราย และพฤษภาคม 8,140 ราย และรายงานผู้ป่วยเท่าที่ได้รับในสัปดาห์นี้ (4-10 มิถุนายน 2534) 29,607 ราย พบว่า 50% เป็นผู้ป่วยในเดือนเมษายน มีเพียง 23% เป็นผู้ป่วยเดือนพฤษภาคม จำนวนผู้ป่วยตามสัปดาห์เริ่มป่วยพบว่า ในช่วง 13 สัปดาห์แรก (มกราคม-มีนาคม) มีผู้ป่วยเฉลี่ยทั้งประเทศสัปดาห์ละ 15,000 ราย มีผู้ป่วยสูงสุดในสัปดาห์ที่ 7 (17,944 ราย) ต่อมาผู้ป่วยลดลง โดยในช่วงสัปดาห์ที่ 14-17 (เมษายน) มีผู้ป่วยเหลือเพียงเฉลี่ยสัปดาห์ละ 10,000 ราย และหลังจากสัปดาห์ที่ 18 (พฤษภาคม) มีผู้ป่วยเพียงเฉลี่ยสัปดาห์ละ 5,000 ราย แสดงแนวโน้มของผู้ป่วยซึ่งลดลง

อัตราป่วยในแต่ละภาค ภาคใต้มีอัตราป่วยสูงสุด รองลงมาคือ ภาคกลาง ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีอัตราป่วย 617.0, 453.8, 418.4 และ 337.5 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ

อัตราป่วยต่อประชากรแสนคน	ชื่อจังหวัด	จำนวนจังหวัด
1500+	แม่ฮ่องสอน	1
1200-1499	ภูเก็ต	1
1000-1199	ยะลา ระนอง สตูล มุกดาหาร	4
800-999	เลย สมุทรสงคราม สมุทรสาคร ตรัง ระยอง พัทลุง จันทบุรี	7

2. โรคอาหารเป็นพิษ (Food Poisoning)

มีรายงานผู้ป่วยทั้งหมด 16,363 ราย ตาย 4 ราย อัตราป่วย 29.1 ต่อประชากรแสนคน อัตราป่วยตายร้อยละ 0.024 เป็นผู้ป่วยเดือนมกราคม 4,862 ราย กุมภาพันธ์

4,109 ราย มีนาคม 4,365 ราย เมษายน 2,563 ราย และพฤษภาคม 464 ราย รายงานผู้ป่วยเท่าที่ได้รับในสัปดาห์นี้ (4-10 มิถุนายน 2534) 2,077 ราย พบว่า ส่วนใหญ่ 43% เป็นผู้ป่วยในเดือนเมษายน มีเพียง 18% เป็นผู้ป่วยเดือนพฤษภาคม แนวโน้มผู้ป่วยตามสัปดาห์ที่เริ่มป่วยพบว่า ในช่วง 13 สัปดาห์แรก (มกราคม-มีนาคม) มีผู้ป่วยเฉลี่ยสัปดาห์ละ 1,100 ราย จำนวนผู้ป่วยสูงสุดในสัปดาห์ที่ 8 (1,201 ราย) และลดลงในสัปดาห์ที่ 14-17 (เมษายน) เหลือเฉลี่ยสัปดาห์ละ 700 ราย และหลังจากสัปดาห์ที่ 18 (พฤษภาคม) ผู้ป่วยเริ่มลดลงเหลือสัปดาห์ละ 200 ราย แสดงแนวโน้มผู้ป่วยซึ่งลดลง

อัตราป่วยรายภาค พบว่า ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีอัตราป่วยสูงสุด รองลงมาคือ ภาคกลาง ภาคเหนือ และต่ำสุดที่ภาคใต้ มีอัตราป่วย 33.8, 29.4, 23.7 และ 23.2 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ

อัตราป่วยต่อประชากรแสนคน	ชื่อจังหวัด	จำนวนจังหวัด
80-90	ร้อยเอ็ด	1
70-79	มหาสารคาม ระยอง ชลบุรี	3
60-69	ระนอง พระนครศรีอยุธยา ยโสธร ตราด	4
50-59	ลำพูน จันทบุรี มุกดาหาร สระบุรี	4

3. โรคบิด (Dysentery)

มีรายงานผู้ป่วยทั้งหมด 21,174 ราย ตาย 7 ราย อัตราป่วย 29.6 ต่อประชากรแสนคน อัตราป่วยตายร้อยละ 0.03 เป็นผู้ป่วยเดือนมกราคม 6,485 ราย กุมภาพันธ์ 5,835 ราย มีนาคม 5,313 ราย เมษายน 3,075 ราย และพฤษภาคม 466 ราย รายงานผู้ป่วยเท่าที่ได้รับในสัปดาห์นี้ (4-10 มิถุนายน 2534) 2,736 ราย สูงกว่าสัปดาห์ก่อน (28 พฤษภาคม-3 มิถุนายน 2534) และรายงานผู้ป่วยที่ได้รับในสัปดาห์นี้ส่วนใหญ่ 45% เป็นผู้ป่วยเดือนเมษายน และมีเพียง 13% เป็นผู้ป่วยเดือนพฤษภาคม แนวโน้มผู้ป่วยตามสัปดาห์ที่เริ่มป่วย พบว่า ใน 13 สัปดาห์แรก (มกราคม-มีนาคม) มีผู้ป่วยเฉลี่ยสัปดาห์ละ 1,300 ราย สูงสุดในสัปดาห์ที่ 8 (1,610 ราย) สัปดาห์ที่ 14-17 (เมษายน) จำนวนผู้ป่วยลดลงเหลือสัปดาห์ละ 700 ราย และในสัปดาห์ที่ 18 (พฤษภาคม) เหลือสัปดาห์ละ 300 ราย

อัตราป่วยรายภาค พบว่า ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีอัตราป่วยสูงสุด รองลงมาคือ ภาคเหนือ ภาคใต้และภาคกลาง มีอัตราป่วย 44.2, 41.5, 34.3 และ 29.6 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ

อัตราป่วยต่อประชากรแสนคน	ชื่อจังหวัด	จำนวนจังหวัด
180+	พิจิตร แม่ฮ่องสอน	2
120-179	มุกดาหาร จันทบุรี ระนอง	3
80-119	เลย ลำพูน ตราด เชียงใหม่ มหาสารคาม ร้อยเอ็ด	6
70-79	สมุทรสงคราม บุรีรัมย์ ชัยภูมิ ตรัง	4

4. โรคไข้เอนเทอริก (Enteric fever)

มีรายงานผู้ป่วยทั้งหมด 3,339 ราย ตาย 1 ราย อัตราป่วย 5.9 ต่อประชากรแสนคน อัตราตายร้อยละ 0.03 เป็นผู้ป่วยเดือนมกราคม 1,077 ราย กุมภาพันธ์ 915 ราย มีนาคม 850 ราย เมษายน 441 ราย และพฤษภาคม 56 ราย รายงานผู้ป่วยเท่าที่ได้รับในสัปดาห์นี้ (4-10 มิถุนายน 2534) 415 ราย ส่วนใหญ่ 46% เป็นผู้ป่วยเดือนเมษายน มีเพียง 11% เป็นผู้ป่วยเดือนพฤษภาคม แนวโน้มผู้ป่วยตามสัปดาห์ที่เริ่มป่วย พบว่า ใน 13 สัปดาห์แรก (มกราคม-มีนาคม) มีผู้ป่วยเฉลี่ยสัปดาห์ละ 200 ราย สูงสุดในสัปดาห์ที่ 2 (259 ราย) สัปดาห์ที่ 14-17 (เมษายน) จำนวนผู้ป่วยลดลงเหลือสัปดาห์ละ 120 ราย และในสัปดาห์ที่ 18 (พฤษภาคม) มีผู้ป่วยเพียง 45 ราย

อัตราป่วยรายภาค พบว่า ภาคใต้มีอัตราป่วยสูงสุด รองลงมาคือ ภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีอัตราป่วย 16.7, 7.2, 3.8 และ 3.4 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ

อัตราป่วยต่อประชากรแสนคน	ชื่อจังหวัด	จำนวนจังหวัด
40+	ยะลา	1
30-39	ระนอง ภูเก็ต	2
20-29	ปราจีนบุรี พังงา นราธิวาส ลำพูน เชียงใหม่ นครศรีธรรมราช	6
15-19	ตรัง พัทลุง เลย	3

หมายเหตุ :

จากการวิเคราะห์ระยะเวลาตั้งแต่วันที่ผู้ป่วยมารับบริการที่สถานบริการ (วันรับรักษา) จนถึงวันที่กองระบาดวิทยาได้รับบัตร รง.506 โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างจากบัตร รง.506 ของเดือนมกราคม-มีนาคม 2533 จำนวน 456 บัตร พบว่า ระยะเวลาตั้งแต่วันที่รับรักษาถึงวันที่กองระบาดวิทยาได้รับบัตรอย่างรวดเร็วที่สุด 3 วัน และนานที่สุด 69 วัน (ประมาณ 10 สัปดาห์ หรือ 2 เดือนครึ่ง) โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ประมาณ 24 วัน และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 14.20 วัน

(อ่านต่อหน้า 291)

(ต่อจากหน้า 284)

ตารางที่ 1

จำนวนผู้ป่วยด้วยโรคระบบทางเดินอาหาร, ประเทศไทย พ.ศ. 2533-2534

โรค	พ.ศ.	รวม	มด.	กพ.	มค.	เมษ.	พค.	มิย.	กค.	สค.	กษ.	คค.	พช.	มค.
1. Acute diarrhoea	2533	723574	68692	71932	83792	66191	68017	83102	66348	44983	40624	44114	44595	41184
	2534	240217	68834	64079	60503	39461	8140							
2. Food poisoning	2533	54962	4905	4421	5425	5420	5912	5807	4385	4107	4095	4014	3430	3041
	2534	16363	4862	4109	4365	2563	464							
3. Dysentery	2533	86878	6547	7033	10100	7940	8504	12305	9382	5257	4429	5252	5736	4393
	2534	21174	6485	5835	5313	3075	466							
4. Enteric fever	2533	21483	1083	1015	1191	1264	1703	2865	3328	2736	2198	1813	1451	836
	2534	3339	1077	915	850	441	56							

จำนวนผู้ป่วยสะสมด้วยโรคระบบทางเดินอาหาร จำนวนรายจังหวัด
ตั้งแต่ วันที่ 30 ธันวาคม 2533 ถึง วันที่ 10 มิถุนายน 2534

จังหวัด	Acute diarrhoea	Food poisoning	Dysentery	Enteric fever
รวม	240217	16363	21174	3339
1. กรุงเทพฯ	15861	782	630	76
รวมภาคกลาง	84489	5482	5508	713
2. สมุทรสาคร	2996	165	98	7
3. สมุทรปราการ	4754	95	198	8
4. สมุทรสงคราม	1777	34	165	11
5. นนทบุรี	3030	147	186	14
6. ปทุมธานี	2598	134	186	16
7. นครปฐม	3784	206	211	20
8. ราชบุรี	4336	259	201	32
9. กาญจนบุรี	1849	107	118	9
10. เพชรบุรี	3106	197	210	17
11. ประจวบฯ	2216	182	133	58
12. สุพรรณบุรี	3770	183	256	33
13. สิงห์บุรี	688	21	50	5
14. อุทัยฯ	3316	463	442	17
15. สระบุรี	2453	271	151	8
16. ลพบุรี	2681	126	81	15
17. ชัยนาท	1008	126	75	2
18. อ่างทอง	1678	33	70	23
19. นครนายก	1459	53	96	4
20. ชลบุรี	5265	669	442	19
21. ฉะเชิงเทรา	2828	199	144	20
22. ระยอง	3663	350	238	31
23. จันทบุรี	3513	229	537	6
24. ตราด	1628	117	170	7
25. ปราจีนบุรี	4232	334	420	255

จำนวนผู้ป่วยสะสมด้วยโรคระบบทางเดินอาหาร จำแนกรายจังหวัด
ตั้งแต่ วันที่ 30 ธันวาคม 2533 ถึง วันที่ 10 มิถุนายน 2534

จังหวัด	Acute diarrhoea	Food poisoning	Dysentery	Enteric fever
รวมภาคเหนือ	45727	2591	4533	786
26. เชียงราย	5644	279	607	98
27. พะเยา	731	5	31	0
28. เชียงใหม่	8258	439	1190	313
29. แม่ฮ่องสอน	2608	68	314	9
30. ลำปาง	4684	351	482	28
31. ลำพูน	3242	234	369	109
32. น่าน	1373	44	69	6
33. แพร่	580	50	43	1
34. อุดรดิตถ์	2334	66	112	34
35. ตาก	15	0	1	1
36. สุโขทัย	1191	30	36	8
37. พิษณุโลก	3865	288	542	80
38. เพชรบูรณ์	2605	170	104	40
39. พิจิตร	2303	123	128	10
40. อุทัยธานี	1428	121	98	3
41. กำแพงเพชร	548	15	35	0
42. นครสวรรค์	4318	308	372	46

จำนวนผู้ป่วยสะสมด้วยโรคระบบทางเดินอาหาร จำแนกรายจังหวัด
ตั้งแต่ วันที่ 30 ธันวาคม 2533 ถึง วันที่ 10 มิถุนายน 2534

จังหวัด	Acute diarrhoea	Food poisoning	Dysentery	Enteric fever
รวมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	66492	6656	8712	665
43. นครราชสีมา	6349	480	724	47
44. ขอนแก่น	3851	370	362	3
45. ชัยภูมิ	5410	516	763	57
46. สกลนคร	2355	231	253	18
47. นครพนม	1931	289	197	7
48. กาฬสินธุ์	4174	304	208	9
49. หนองคาย	4242	261	260	73
50. มหาสารคาม	4712	704	743	14
51. ร้อยเอ็ด	5689	1089	1001	6
52. บุรีรัมย์	5338	474	1067	206
53. เลย	4838	215	503	83
54. ศรีสะเกษ	4074	336	739	20
55. สุรินทร์	5853	399	553	18
56. อุดรธานี	141	12	12	1
57. อบลราชธานี	1692	480	554	79
58. ยโสธร	2972	347	361	10
59. มุกดาหาร	2871	149	412	14

จำนวนผู้ป่วยสะสมด้วยโรคระบบทางเดินอาหาร จำแนกรายจังหวัด
ตั้งแต่ วันที่ 30 ธันวาคม 2533 ถึง วันที่ 10 มิถุนายน 2534

จังหวัด	Acute diarrhoea	Food poisoning	Dysentery	Enteric fever
รวมภาคใต้	43509	1634	2421	1175
60.ชุมพร	3072	140	122	49
61.ระนอง	1333	81	130	42
62.สุราษฎร์ธานี	2561	61	141	19
63.พังงา	1396	92	74	60
64.ภูเก็ต	2107	75	75	58
65.กระบี่	2054	53	135	24
66.พัทลุง	3710	102	132	80
67.นครศรีธรรมราช	5162	205	389	298
68.ตรัง	3762	110	372	92
69.สงขลา	5687	371	289	93
70.สตูล	2283	53	149	15
71.ปัตตานี	2757	165	133	39
72.ยะลา	4095	95	128	156
73.นราธิวาส	3530	31	152	150

รายงานโดย กองระบาดวิทยา สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

#####